

OPETTAJA

Tehtävä 11. Vaasan kaupungin satamat

Kuningas Kaarle IX perusti Vaasan kaupungin vuonna 1606. Vaasa oli vilkas kauppakeskus ja Suomen neljänneksi suurin kaupunki. Kaupungissa käytiin muun muassa terva-, piki- ja puutavarakauppaa, ja vaasalaiset kauppalivat purjehtivat jopa Välimeren satamiin asti.

Tehtävän tavoitteena on saada oppilaat pohtimaan Vaasan kaupungin eri satamapaikkoja ja maanköyhämisen vaikutusta Merenkurkun alueen merenkäyntiin. Tämä harjoitus voidaan toteuttaa esimerkiksi Öjbergin huipulta tai Vaasan kaupungissa sekä myös muualla maailmanperintöalueella joko Suomen tai Ruotsin puolella.

Oppilaat voivat tehtävän 3 suoritettuaan rakentaa maisemamallin Vaasan satamapaikoista sekä näyttää ja selittää, miksi

satamia on jouduttu siirtämään. Maisemamalli voidaan rakentaa luonnossa luonnonmateriaaleista tai vaihtoehtoisesti luokkahuoneessa erilaisista materiaaleista. Harjoituksessa voidaan käyttää Vaasan satamia esittelevää faktaahteä K13.

Tehtävä 1.

Ryhmätehtävä

Öjbergin huipulta näkyy alava maisema Vaasan, Pohjanlahden ja Söderfjärdenin ylitse.

1. Missä satama sijaitsi Vaasan perustamisen aikoihin? Missä se sijaitsee nyt? Pohtikaa ja keskustelkaa! Käyttäkää apuna alla olevaa karttaa!

OPETTAJA

Tehtävä 11. Vaasan kaupungin satamat

Tehtävä 2. Neljä satamaa

Fakta. Nykyistä Vaskiluodon satamaa – josta autolautta lähtee Ruotsin Holmsundiin – ei ehkä ollut kovin vaikea löytää. Se perustettiin vuonna 1893. Vaasassa on kuitenkin kaupungin perustamisen jälkeen ollut kolme aiempaa muuta satamaa.

Ne ovat:

Vanha satama Hästholmenissa, noin kilometri silloisesta kaupungista (nykyinen Vanha Vaasa). Satamaa käytettiin vuodesta 1600 noin vuoteen 1850 asti.

Palosaaren Sundin satama perustettiin vuonna 1789 Palosaaren ja Mansikkasaaren väliseen salmeen.

Sisäsatama perustettiin noin vuonna 1860 Vaasan tuhouduttua tulipalossa vuonna 1852. Kaupunki siirrettiin Klemetsöön, joka oli mantereen uloin läntinen niemeke.

Mietittävää

- Yrittäkää löytää kartoista ja liitteenä olevista kuvista kolmen vanhan sataman sijainnit. Aloittakaa tutkimalla kahta Vaasan karttaa. Yksi on vuodelta 1856 ja toinen vuodelta 1875!

OPETTAJA

Tehtävä 11. Vaasan kaupungin satamat

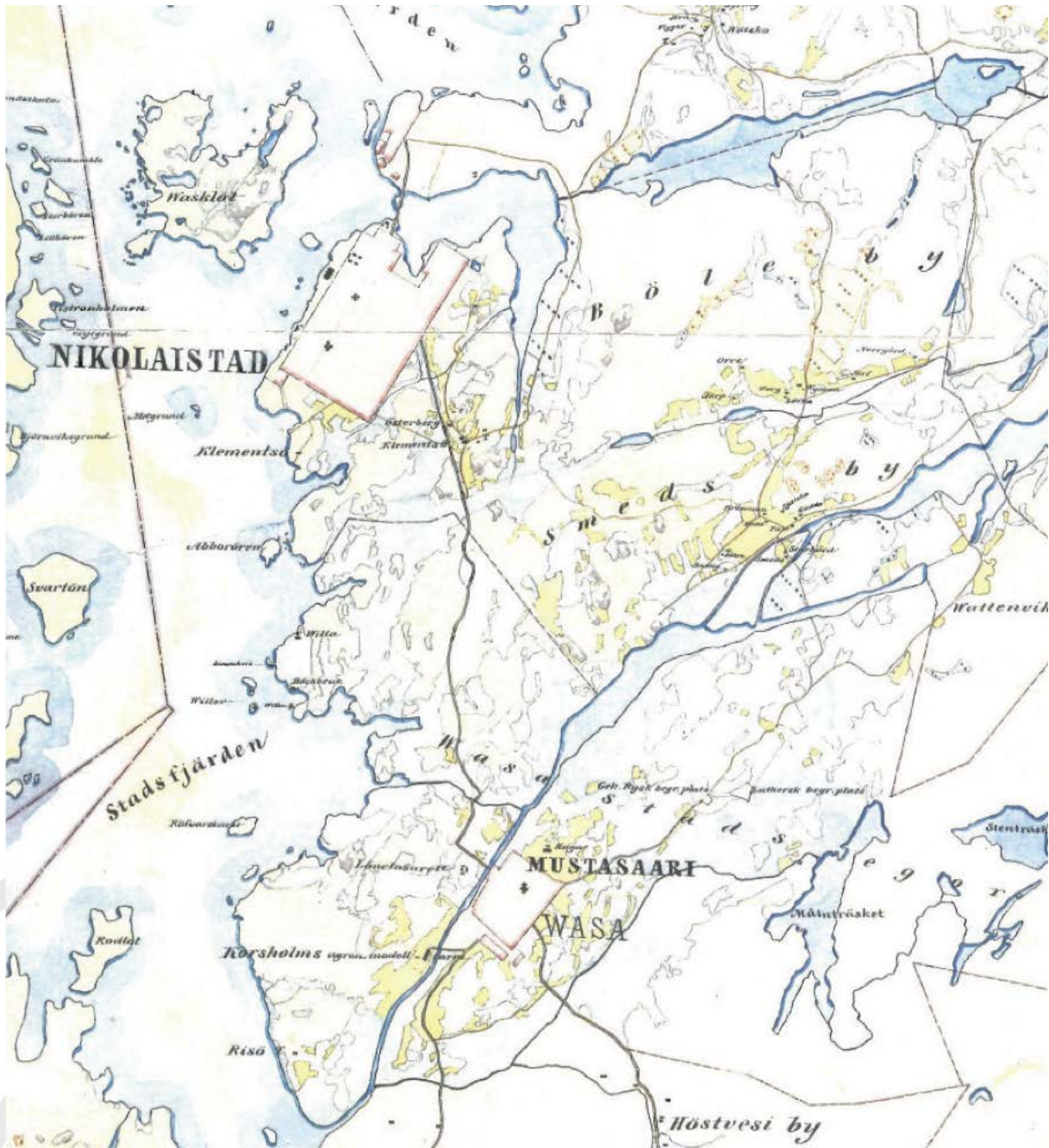

Lähde: Internet (RA).

Vaasan (1856) ja Kälviän (1856) kartat. (Alkuperäiskartta 1:100 000, vihreä ja ruskea painatus.)

OPETTAJA

Tehtävä 11. Vaasan kaupungin satamat

Vaasan kartta vuodelta 1875. Ote Mustasaaren alueen kartasta, Björköns ja Raippaluodon kappelista sekä Koivulahden pitäjäs-tä, Vaasan lääni.

Laadittu maanmittauksen ylihallitukselle vuonna 1875.

OPETTAJA

Tehtävä 11. Vaasan kaupungin satamat

Tehtävä 3. Merenkulun sopeutuminen maankohoamiseen

Ryhmätehtävä

Tehkää valmiiksi tehtävä 2 ja keskustelkaa siitä ryhmissä. Avatkaa sen jälkeen **faktalehti K13!**
Käyttäkää tätä faktalehteä avuksenne saadaksenne lisätietoa satamapaikoista.

1 Laatikaa & esitelkää

Rakentakaa vapaasti valittavista materiaaleista kolmiulotteinen malli yllä olevasta Vaasan karttakuvasta. Mallin voi rakentaa joko luokkahuoneessa tai ulkona maahan. Merkitkää malliin eri satamapaikat! Kertokaa sen jälkeen Vaasan perustamisesta, eri satamapaikoista sekä satamien siirtämisen syistä.

Vaasan kaupungin eri satamat.